

Logopedie

Communicatieproblemen ten gevolge van een stoornis in de rechterhersenhelft

Streekziekenhuis
Koningin
Beatrix

U ontvangt deze folder omdat uzelf of iemand uit uw omgeving problemen heeft met communiceren ten gevolge van een stoornis in de rechterhersenhelft. Deze folder geeft u en de mensen in uw directe omgeving inzicht in de problemen die er op kunnen treden en wat de logopedist voor u kan betekenen.

Stoornis in de rechterhersenhelft

Bij mensen met een stoornis in de rechterhersenhelft kunnen taalstoornissen aanwezig zijn. Dat kan zich uiten zowel in het taalbegrip (begrijpen van gesproken taal en lezen) als in de taalproductie (spreken en schrijven). Daarnaast kunnen er nog andere stoornissen voorkomen, waardoor problemen kunnen ontstaan bij zien, voelen, plannen maken, rekenen, puzzelen en emoties uiten. De medische term voor een stoornis in de rechterhersenhelft is rechter-hemisfeerlaesie.

Hoe ontstaat een rechter-hemisfeerlaesie?

De belangrijkste oorzaken voor een stoornis in de rechter hersenhelft kunnen zijn:

1. een herseninfarct wat ook wel een beroerte wordt genoemd. Dit is een onderbreking van de bloedvoorziening naar een gedeelte van de hersenen.
Deze onderbreking kan het gevolg zijn van:
 - een embolie (bloedpropje);
 - een trombose (verdikking van de vaatwand);
 - een bloeding.
2. een ongeval of hersenoperatie.
3. een gezwel.

Communicatie stoornissen die daarbij voor kunnen komen

Stoornissen in het taal-denkproces onder andere:

- moeite met het goed organiseren van informatie;
- moeite met het onderscheiden van hoofd- en bijzaken;
- moeite met het leggen van verbanden.

Stoornissen in het begrijpen van taal onder andere:

- de neiging om letterlijke interpretatie te geven aan figuurlijke betekenissen in de taal;
- komisch/cynisch bedoelde opmerkingen worden niet begrepen;

- gestoord begrip van woorden en zinnen;
- verminderd begrip van intonatie en gezichtsexpressie.

Stoornissen in de taalproductie onder andere:

- verminderd vermogen om te spreken in een geschikte melodie, ritme en intonatie;
- problemen met het vinden van de juiste woorden;
- essentiële informatie niet goed weer kunnen geven of niet ter zake kunnen komen.

Stoornissen in het taalgebruik onder andere:

- het maken van ongepaste opmerkingen in een ongepaste situatie;
- de neiging iemand in de rede te vallen of steeds aan het woord te blijven;
- verminderd oogcontact;
- gebrek aan initiatief tot spreken.

Stoornissen in het lezen:

- de verhaallijn in een tekst niet goed kunnen volgen;
- verborgen informatie in de tekst missen;
- moeite om verbanden binnen een tekst te herkennen.

Stoornissen in het schrijven:

Er bestaat de neiging zich te vergissen in de letters en in het aantal letters dat men schrijft. Er kan dus sprake zijn van vereenvoudiging, weglatingen of verdubbelingen.

Andere stoornissen die bij een rechter-hemisfeerlesie kunnen voorkomen

Door letsel in de hersenen kunnen ook andere vaardigheden of functies gestoord zijn zoals:

- verlammingen van de linker lichaamszijde (hemiplegie);
- gezichtsvelduitval (hemi-anopsie);
- niet reageren op mensen of dingen aan de linkerkant of de linkerkant van het lichaam verwaarlozen (neglect);
- beperkt ziekte-inzicht;
- problemen met de ruimtelijke waarneming;
- neiging de eigen mogelijkheden te overschatten;
- initiatiefverlies;
- impulsiviteit en gehaastheid;

- verkeerd inschatten van tijd;
- geheugenstoornissen;
- slikproblemen;
- verminderde aandacht.

Wat kan de logopedist voor u en uw naasten betekenen?

Bij de opname komt de logopedist eerst kennismaken. Bij dit bezoek beoordeelt zij zo nodig de mondfuncties (lippen, kaak, tong, mimische spieren) en het slikken. Verder krijgt de logopedist een eerste indruk van uw taalgebruik en kan zij alvast enkele adviezen geven. Zo nodig legt zij een communicatieschrift neer. Dit schrift is bedoeld voor u en uw omgeving. In dit schrift kunnen de mensen lezen en noteren wat er met u gebeurt. Vaak kan u dit zelf moeilijk vertellen of onthouden. Na een eerste kennismaking volgt een uitgebreid logopedisch onderzoek en observatie.

Hierbij worden met name de taal- en spraakvaardigheden bekeken:

- adequate reactie op instructies, opdrachten mededelingen en vragen;
- luistergerichtheid;
- oogcontact;
- intonatie;
- mimische expressie;
- is het verhaal samenhangend, zijn de uitingen begrijpelijk;
- emotionele reactie.

Zo kan de logopedist een gericht advies geven over de communicatie en de manier van omgaan met de patiënt. Zo nodig volgt logopedische behandeling.

Familiegesprek

Als de logopedist de stoornissen in kaart heeft gebracht, volgt er, indien wenselijk, een familiegesprek waarin uitgelegd wordt wat er aan de hand is en hoe je daar het beste mee om kan gaan.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen of wilt u meer informatie? Belt u dan gerust naar onze logopedisten. Zij zijn bereikbaar via de afdeling Revalidatiegeneeskunde, via telefoonnummer 0543 - 54 42 55.

Geheimhouding en recht op privacy

Alle medewerkers van ons ziekenhuis hebben een geheimhoudingsplicht. Verder heeft u als patiënt recht op privacy. Uitgebreide informatie hierover kunt u vinden in de folder 'De rechten en plichten van de patiënt'. Deze is verkrijgbaar op de afdeling en bij de patiënteninformatie in de centrale hal. Daarnaast is deze folder te vinden op: www.skbwinterswijk.nl

Bezoekadres:
Beatrixpark 1
7101 BN Winterswijk

Postadres:
Postbus 9005
7100 GG Winterswijk

T 0543 54 44 44
F 0543 52 23 95
info@skbwinterswijk.nl
www.skbwinterswijk.nl